Om Gørding kirke
– i vor egen tid

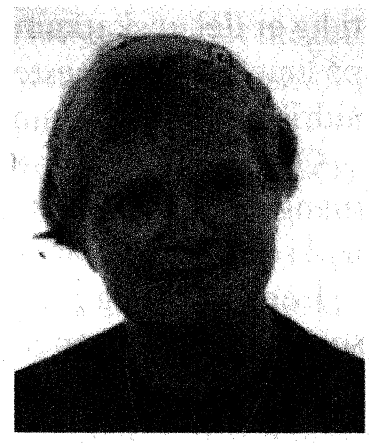

Af Rikke Aagaard Nielsen,
sognepræst i Gørding fra 1992

Enhver generation bidrager til den historiske kæde, og netop det sted, som der skal berettes om her, er sig det bevidst – og bør være det.

I bind 1 af »Træk af Gørding sogns historie« findes en fin gennemgang af kirkens bygning og inventar. Det er beskrivelser af uvurderlige klenodier, men det er mere end det, for det er beskrivelsen af mange generationers aftryk. Hver især har de forskellige tider og dets mennesker fra kirkens byggeår omkring 1180 med deres tids foretrukne smag og udsmykning brugt betydelige midler på netop deres kirke. Og sådan fortsætter *vi* med at sætte aftryk.

For nylig har Nationalmuseet besøgt og beskrevet Gørding kirke i gennemgangen af landets kirker, og i den anledning faldt snakken netop på omgangen og behandlingen af de klenodier, som vi har arvet.

En sognekirke er et virksomt sted, et sted der i allerhøjeste grad bevæges og røres af tiden, når vi samles til gudstjeneste, bryllup, begravelse. Men sam-

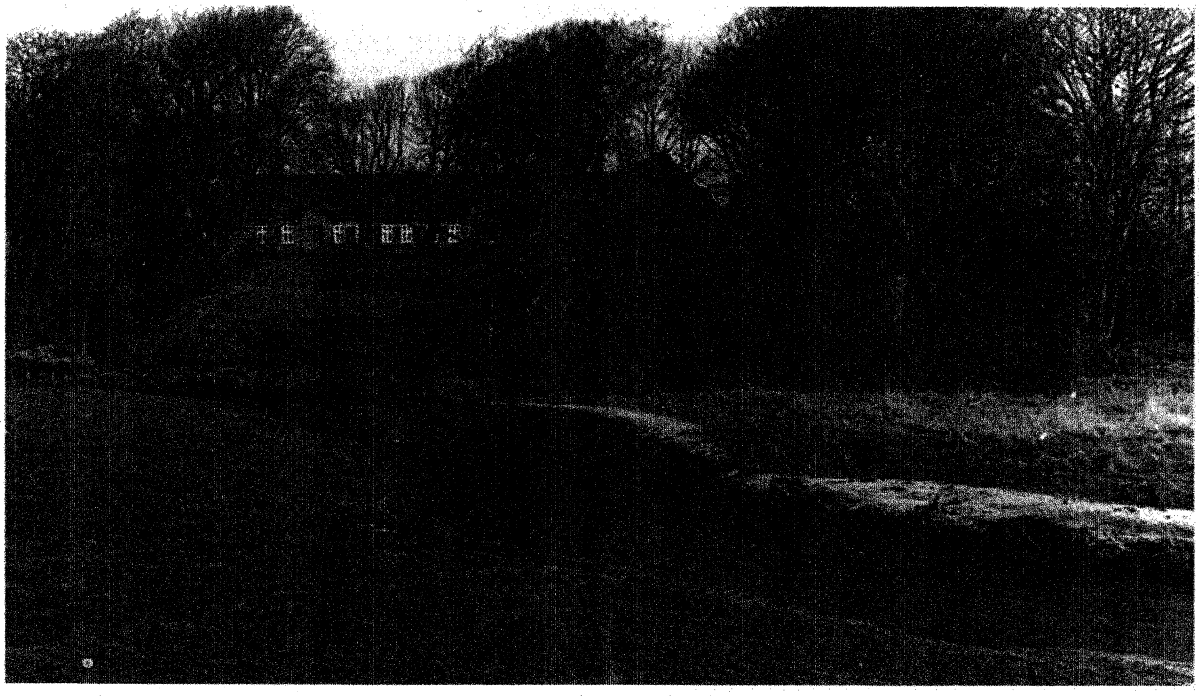

Gørding Præstegård set fra åsiden. Marts 1968.

tidig er det et skatkammer, det er f.eks. en fredet bygning, dens inventar står på linie med de fineste museumsgenstande. Men en kirke må for alt i verden aldrig blive et museum eller være en udstilling over forgangne tider.

Og denne sondring mellem et sted, der huser uvurderlige klenodier af mange generationers gavmildhed og et aktivt, levende Guds hus, rammer ned i den daglige virkelighed omkring Gørding kirke i dag.

I en beretning fra rebslager Jens Pedersens barndom omkring 1860-70, som vil være bekendt fra bind 1, fortælles det, hvordan Gørding kirke var uopvarmet, at der ikke fandtes orgel, hvordan kirkegården lå hen i grønning og at folk selv måtte sørge for at få gravet graven til begravelsen af deres kære og få ringet med kirkeklokken.

Siden Jens Pedersens barndom har vores måde at indrette os på i samfundet og omkring kirken forandret sig.

Der har fundet en såkaldt specialisering sted, idet vi i alle livets forhold køber os specialist-hjælp. Dermed også når det drejer sig om de praktiske vedrørende kirken. Det valgte menighedsråd på 8 medlemmer samt sognepræsten, der er født medlem af menighedsrådet, har det overordnede opsyn med kirken. Dette råd ansætter medarbejderne, og sammen med disse diskuterer menighedsrådet vedligeholdelsen, holder opsyn og udbedrer fejl og mangler. Og sådan kan de helt nødvendige praktiske rammer samt bevarelsen af arvegodset fra vores forfædre bedst bevares, altsammen for at give plads og rum for det, som kirken er bygget til, nemlig forkyndelsen af Guds ord i gudstjenesten, der hvor Gud taler til mennesket gennem evangeliet, i dåb og nadver og for at give rum for menighedens lovsang.

Kirkens personale

Kirkegården, der på så smuk en måde omgiver Gørding kirke, er blevet udvidet af flere gange, bl.a. for at gøre plads for de forskellige begravelsesformer, som en moderne kirkegård bør kunne tilbyde. Kirkegården kræver nyanlæg og vedligeholdelse, og dette arbejde fuldtidsbeskæftiger i dag to mand samt en medhjælper ansat ¾ af året. Inden jul pyntes gravene med grandækning, og i det tidligste forår fjernes granet igen for at give plads til forårsbeplantningen.

Det er muligt at indbetale penge til fuldstændig vedligeholdelse af et gravsted, men det er også muligt at købe delvis vedligeholdelse, således at pårørende selv sørger for f.eks. beplantningen.

Med til kirkegårdspersonalets arbejdsområde hører naturligvis også gravkastningen.

I 1992 bevilgede menighedsrådet penge til leje af gravemaskine i forbin-

delse med gravningen. Brugen af denne har naturligvis lettet arbejdet meget for graverne og frigør dem til andet arbejde på kirkegården, idet gravkastningen ikke længere er så tidskrævende.

I takt med udvidelsen af kirkegården og de udvidede servicemuligheder, som kirkegården tilbyder, er det administrative arbejde taget til.

Derfor er den ene af de fastansatte medarbejdere tillige ansat som kirkegårdsleder med ansvar for administrationen, hvilket vil sige kirkebogsførelsen, udfærdigelsen af regninger, den daglige kontortid og kirkegårdens regnskab, der præsenteres for menighedsrådet og Ribe Stiftsadministration.

Som der er traditioner, der skal holdes i hævd på kirkegården, sådan som jule- og forårspyntningen er en forventet og fast del af årets gang på kirkegården, sådan er der også indendørs i kirken mange traditioner at varetage for kirketjeneren.

Udover den daglige morgen- og aftenringning med kirkeklokken, som ved Gørding kirke modsat mange andre kirker er bevaret uden hjælp af automatik, varetager kirketjeneren tillige ringningen og kimningen med klokkerne aftenen før de store højtidsdage i pinsen, påsken og julen. Til disse højtider pyntes kirken ekstra festligt, og dette arbejde samt pyntningen til bryllupper og begravelser udføres af kirketjeneren.

Som ethvert andet aktivt hus, der bliver brugt, er den daglige rengøring vigtig. Dette arbejde indebærer megen støvsugning og gulvvask, men også pudsning af de gamle messingstager, dåbsfad osv.

Kirketjeneren er ansat i en stilling på 60%, hvilket vil sige, at hun er beskæftiget 60% af en 37-timers arbejdsuge, når arbejdet udlignes over hele året.

For til visse tider er der naturligvis ekstra meget arbejde, der skal udføres, og dette gælder også for organist og kirkesanger.

Gennem de seneste mange år har der været tradition for, at kirken fra første søndag i advent og indtil Hellig Tre Konger er belyst i de mørke timer sidst på eftermiddagen og indtil midnat, og igen om morgenen.

Sådanne opgaver hører også under kirketjenerens ansvarsområde, ligesom flaghejsningen er en vigtig del, for at alle i sognet kan følge med i de kirkelige højtideligheder.

I rebslager Jens Pedersens beretning lød det, at Gørding kirke var uden orgel; i 1941 fik kirken det orgel, som stadig fungerer. Gennem de sidste mange år har kirken haft den samme organist og kirkesanger, og sammen med den meget sangglade menighed kan lovsangen lyde på smukkeste vis.

Det kræver imidlertid grundig forberedelse for både organist og kirkesanger.

Organistens musikledsagelse på orgelet, som i øvrigt får flere skavanker og særheder med alderen, er altafgørende for sangens tempo og styrke, og kirkesangeren har en fremtrædende plads øverst i skibet, hvorfor det er nødven-

digt, at kirkesangeren øver sig grundigt til hver eneste gudstjeneste, for at kunne lede menighedens sang i overensstemmelse med orgelmusikken.

Disse to, organist og kirkesanger, kender i øvrigt stedets traditioner med hensyn til bestemte salmer, der traditionelt synges ved specielle lejligheder, og dette kendskab er af stor betydning, når en ny præst kommer til stedet, og denne præst, som den ansvarlige for gudstjenesten, skal vælge salmer og melodier.

Menighedens glæde ved sang kommer også til udtryk ved de salmesangsaftener, som menighedsrådet har afholdt gennem mange år.

Aftnerne har til huse på Østergården med god tilslutning fra såvel sognets ældre som yngre. Disse arrangementer for kirkekoncerternes vedkommende bliver til på organistens initiativ, som del af dennes ansættelsesområde, og i samråd med menighedsrådets aktivitetsudvalg i bestræbelserne på at koordinere arrangementerne i kirken og præstegården.

I forbindelse med kirkesangerens arbejdsområde skal også nævnes udsyngningen. Det er en god og gammel tradition, der holdes i hævd, når kirkesangeren kommer i hjemmet eller til sygehusets kapel for sammen med de pårørende at synge ud til kirkens kapel.

Gravere og kirkegårdsledere:

-1947: Hans Severinsen, graver
1947-1979: Frode Askov Severinsen, graver
1979-1985: Kjeld Finn Hansen, kirkegårdsleder
1980- : Vagn Jensen, graver, konst. leder 1986-90
1985-1986: Thorkild Christensen, kirkegårdsleder
1990- : Jens Chr. Pedersen, kirkegårdsleder
1994- : Hans Ulrich, graver

Kirkesangere:

1914-1966: Jakob Larsen Pedersen
1966-1979: Frode Askov Severinsen
1980-1985: Tove Jakobsen
1980- : Elna Nielsen

Kirketjenere:

-1943: Chr. Christensen
1943-1950: Jeppe Møller

1950-1965: Frode Askov Severinsen
1965-1982: Helge og Gyda Thomsen
1982-1994: Jacob Jensen
1994- : Tove Sørensen

Organister:

1940erne: Inger Askov
-1955: Bo Gravers Hansen
1955-1958: Anna Elisabeth Wimmelmann
1958-1962: Alfred Poulsen
1964-1968: Jens Werner Hansen
1968- : Ruth Høgh

Det daglige arbejde, der udføres ved Gørding kirke i dag er altså både nyanlæg, nydannelser og vedligeholdelse af såvel kirkens bygninger som traditionerne. Og det hele udføres således, at vi giver arvegodset videre i bedste stand, samtidig med at funktionerne moderniseres og tilpasses et moderne samfund og de behov samt den service, vi forlanger i dag.

Ovenstående liste beror på optegnelserne i menighedsrådets forhandlingsprotokol.

Fra venstre: Kirkesanger Elna Nielsen, kirketjener Jacob Jensen og organist Ruth Høgh. Foto: Ejler Nielsen